

Izborni panel, u sastavu: **Senad Crnovršanin, član** (Ministarstvo unutrašnjih poslova), **Tatjana Vujošević, član** (Ministarstvo održivog razvoja i turizma), **Žana Radulović, član** (Ministarstvo ekonomije), **Igor Vučinić, član** (Ministarstvo rada i socijalnog staranja), **Ana Novaković, član** (Centar za razvoj nevladinih organizacija), **Svetlana Laušević, član** (Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), Misija u Crnoj Gori), **Refik Bojadžić, član** (Zajednica opština Crne Gore), u postupku izbora najbolje prakse u sprovođenju Programa "**Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori**", na sjednici održanoj u Podgorici 03.12.2014. godine, donio je

O D L U K U

o izboru najboljih praksi u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori za 2014. godinu

1. **Najbolja praksa** u oblasti „**Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou**“ je praksa:
  - **Prijestonice Cetinje - „Program podsticaja „INVEST IN CETINJE“**
2. **Najbolja praksa** u oblasti „**Transparentnost rada lokalne samouprave u funkciji borbe protiv korupcije na lokalnom nivou**“ je praksa:
  - **Glavnog grada Podgorica - „Jačanje partnerstva sa građanima u postupku donošenja opštih akata i razvojnih planova Glavnog grada“**
3. **Najbolja praksa** u oblasti „**Energetska efikasnost u lokalnoj samoupravi**“, je praksa:
  - **Opštine Tivat „Unaprijeđenje energetske efikasnosti kroz aktivnosti lokalne samouprave“**
4. **Najbolja praksa** u oblasti „**Razvoj i pružanje socijalnih usluga na lokalnom nivou**“, je praksa:
  - **Opštine Pljevlja – „Pružanje socijalnih usluga u opštini Pljevlja“.**

Izborni panel je donio odluku da dodijeli **specijalnu nagradu** u oblasti „**Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou**“

- **Opštini Žabljak za praksu „Izgradnja sportske dvorane“**

OBRAZLOŽENJE

Program „Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori za 2014. godinu“ je utvrđen Akcionim planom za reformu lokalne samouprave za 2014. godinu i Programom rada Zajednice opština za 2014. godinu. Ovaj Program već sedmu godinu za redom realizuje Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, a uz podršku Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), Misija u Crnoj Gori.

Osnovni cilj Programa je da se utvrde, javno nagrade i prenesu najbolje prakse u jedinicama lokalne samoupravama u oblastima koje su od posebnog značaja za njihovo funkcionisanje.

Ocjenu i izbor najboljih praksi, u skladu sa definisanim programskim aktivnostima i utvrđenim kriterijumima, izvršio je **Izborni panel**, koji čine predstavnici organizatora i institucija koji u svom resoru imaju sektore koji se bave temama ovogodišnjeg Programa, i to: Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva ekonomije, Centra za razvoj nevladinih organizacija, Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS), Misija u Crnoj Gori i Zajednice opština Crne Gore.

Programom Najbolje prakse utvrđene su 4 tematske oblasti za dobijanje statusa najbolje prakse. Definisani su opšti kriterijumi za ocjenu, i to: **uspješnost** (primjenjenost u praksi); **transparentnost i učešće javnosti**; **relevantnost**-adekvatnost u odnosu na ciljeve prakse; **prenosivost i primjenljivost** u drugim jedinicama lokalne samouprave i **održivost** sa stanovišta dugoročnih efekata i finansijske održivosti prakse. U okviru svake tematske oblasti, pored opštih kriterijuma, definisani su posebni kriterijumi koje praksa trebada zadovolji kako bi stekla status najbolje prakse.

Zajednica opština je, uz poziv da kandiduju svoje najbolje prakse, svim jedinicama lokalne samouprave dostavila pripremljenu brošuru sa neophodnim informacijama u pogledu: procedure konkurisanja, tematskih oblasti, kriterijuma za izbor, postupka izbora najbolje prakse, proglašenja i dodjeljivanja nagrade, sa formularom za konkurisanje.

Za izbor najbolje prakse po svim tematskim oblastima prijavilo se 10 jedinica lokalnih samouprava sa ukupno 15 praksi, i to: Glavni grad Podgorica (tri prakse); Prijestonica Cetinje (dvije prakse); i opštine Berane (dvije prakse), Mojkovac (dvije prakse), Kolašin (jedna praksa), Kotor (jedna praksa), Nikšić (jedna praksa), Pljevlja (jedna praksa), Žabljak (jedna praksa) i Tivat (jedna praksa).

Radi uvida u prakse i dobijanja potrebnih pojašnjenja o svim aspektima prijavljenih praksi, u Podgorici je 1. decembra 2014. godine, održan sastanak Izbornog panela na kojem su predstavnici lokalnih samouprava izvršili prezentacije svojih praksi.

Rukovodeći se prethodno utvrđenim kriterijumima za ocjenjivanje praksi, **Izborni panel**, donio je Odluku o izboru najbolje prakse u svakoj od tematskih oblasti.

Razlozi:

1. Najbolja praksa u oblasti „**Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou**“ je praksa:

➤ **Prijestonice Cetinje - „Program podsticaja „INVEST IN CETINJE“**

Rezultati prakse u ovoj oblasti treba da pokažu veliku posvećenost lokalne samouprave ka stvaranju povoljnog poslovnog okruženja koje će privući nove i proširiti postojeće investicije, obezbijediti novi kapital, nova radna mjesta, nove tehnologije i nove vještine, te unaprijediti svoju infrastrukturu i povećati konkurentnost.

Praksa Prijestonice Cetinje – Program podsticaja „Invest in Cetinje“

Prijestonica Cetinje je uspostavljanjem tri komplementarna mehanizma uspjela da kreira povoljan poslovni ambijent koji je doprinio oživljavanju privrednih aktivnosti i otvaranju novih radnih mjesta, čime se značajno uticalo na poboljšanje uslova za život i rad građana Cetinja.

Uspostavljanjem „One Stop Shop“ servisa, investitori sve procedure u gradskoj upravi, nakon prikupljanja potrebne dokumentacije, mogu okončati u roku od najviše 48 sati; kreiranjem dvije biznis zone i izradom paketa stimulativnih mjera fiskalnih i finansijskih podsticaja, Prijestonica Cetinje je obezbijedila povoljan poslovni ambijent koji je kao takav i prepoznat od strane investitora. Primjenom navedenih mjera, Prijestonica Cetinje je doprinijela otvaranju preko 200 novih radnih mjesta tokom 18 mjeseci njihove primjene, uz najave dodatnih 500 novih radnih mjesta u narednom periodu.

Specijalna nagrada u oblasti „**Stvaranje povoljnog poslovnog okruženja za privlačenje investicija na lokalnom nivou**“ dodijeljena je **Opštini Žabljak** za praksu „**Izgradnja sportske dvorane**“, imajući u vidu pozitivne rezultate koje će ova praksa imati za razvoj Žabljaka

Izgradnjom sportske dvorane na Žabljaku su stvoreni preduslovi za valorizaciju turističkih i sportskih potencijala ovog područja, odnosno za razvoj turističke privrede i niza drugih privrednih aktivnosti kojima će se unaprijediti uslovi života mladih i sportista na Žabljaku, odnosno kojima će se doprinijeti sadržajnijoj ponudi turistima.

Izgradnja dvorane posebno je uticala na rješavanje problema nedostatka sadržaja zabavnog i sportskog karaktera, a stvoren je prostor za realizaciju brojnih projekata

od značaja za opštinu Žabljak i unapređenje poslovnog ambijenta za razvoj privrednih djelatnosti i otvaranje novih radnih mjesta na sjeveru države, što će, u konačnom, značajno doprinijeti ravnomjernijem regionalnom razvoju Crne Gore.

2. **Najbolja praksa** u oblasti „Transparentnost rada lokalne samouprave u funkciji borbe protiv korupcije na lokalnom nivou“ je praksa:

- **Glavnog grada Podgorica - „Jačanje partnerstva sa građanima u postupku donošenja opštih akata i razvojnih planova Glavnog grada“**

Rezultati najbolje prakse u ovoj oblasti treba da pokažu posvećenost lokalne samouprave ka unapređenju kvaliteta upravljanja i povećanju transparentnosti i odgovornosti u radu organa u lokalnoj samoupravi i zaposlenih, kroz pojačanu unutrašnju i spoljašnju kontrolu rada, jačanje integriteta jedinica lokalne samouprave i primjeni etičkih standarda i stvaranju uslova za podsticanje građana, civilnog i privatnog sektora da se uključe u borbu protiv korupcije.

Praksa Glavnog grada Podgorica

Zbog potrebe obezbjeđivanja većeg stepena transparentnosti i građanske participacije u vršenju javnih poslova koji su od neposrednog značaja za život građana i koji im omogućava potpuniju integraciju u proces utvrđivanja i sprovođenja politike lokalne zajednice, Glavni grad Podgorica je preduzeo značajne aktivnosti u pravcu povećanja stepena informisanosti građana o postupku donošenja akata i razvojnih planova, povećanja stepena konsultovanja građana u njihovoj pripremi i izradi, utvrđivanja medija plana u programu rada organa uprave sa definisanom ciljnom grupom na koju će ti akti najviše uticati, a naročiti akcenat je dat na davanju povratnih informacija građanima o njihovim predlozima i sugestijama.

Glavni grad Podgorica je na primjeru izrade Lokalnog plana akcije za mlade Glavnog grada (2014-2019) uspostavio dobru praksu uključivanja mladih ljudi u proces kreiranja lokalne politike za mlade i izgradnje povjerenja u lokalnu upravu koja tu politiku kreira na bazi njihovih predloga i sugestija, uz poštovanje specifičnosti u mehanizmima komunikacije i poštovanje njihovog prava na povratnu informaciju.

3. **Najbolja praksa** u oblasti „Energetska efikasnost u lokalnoj samoupravi“, je praksa:

- **Opštine Tivat „Unaprijeđenje energetske efikasnosti kroz aktivnosti lokalne samouprave“**

Rezultati prakse - Jedinice lokalne samouprave u ovoj oblasti moraju da pokažu veliko interesovanje za unapređenje i realizaciju projekata iz oblasti energetske efikasnosti kroz usvajanje raznih strateških dokumenata, identifikaciju prioritarnih projekata, finansijsku i tehničku analizu, uspostavljen sistem za praćenje realizacije

projekata i planirana finansijska sredstva u budžtu za pripremu i realizaciju projekata iz energetske efikasnosti.

Praksa Opštine Tivat

Opština Tivat je donošenjem strateških dokumenata iz oblasti energetske efikasnosti definisala strategiju i set mjera koje doprinose smanjenju potrošnje energije i uspostavljanju sistema energetske menadžmenta, čime je lokalna samouprava pokazala svoje opredjeljenje ka stvaranju uslova koji će doprinijeti održivom razvoju i zaštiti životne sredine.

Podizanje nivoa svijesti lokalnog stanovništva o mogućim uštedama i benefitima korišćenja alternativnih vidova energije; smanjenje visine naknade za komunalno opremanje zemljišta za investitore koji koriste sisteme sunčeve energije; subvencionisanje kamatnih stopa za kredite koje bi lokalno stanovništvo koristilo za termoizolaciju objekata i zamjenu stolarije; postavljanje tzv. "solarne pećurke"; formiranje regionalne kancelarije za energetske efikasnosti; učešće u zajedničkoj akciji na uspostavljanju pomorskog transporta brodovima na solarni pogon, itd., su samo neke od aktivnosti koje Opština Tivat preduzima, odnosno koje će preduzeti u narednom periodu na kreiranju povoljnog ambijenta u kome će energetska efikasnost biti stil života, a ne obaveza.

4. Najbolja praksa u oblasti „**Razvoj i pružanje socijalnih usluga na lokalnom nivou**“, je praksa:

➤ **Opštine Pljevlja – „Pružanje socijalnih usluga u opštini Pljevlja“.**

Rezultati prakse u ovoj oblasti treba da pokažu posvećenost na preuzimanju obaveza iz oblasti socijalne zaštite, planiranju razvoja usluga u odnosu na definisane prioritete, podsticanju međusektorske saradnje i stvaranju uslova za razvoj pluralizma pružalaca usluga u zajednici u pravcu uspostavljanja održivog sistema finansiranja usluga.

Praksa Opštine Pljevlja

Realizacijom primjera dobre prakse, Opština Pljevlja je značajno unaprijedila uslove života marginalizovanih grupa na teritoriji opštine kroz planiranje i uspostavljanje socijalnih servisa koji će na lokalnom nivou odgovoriti potrebama ranjivih grupa građana i njihovoj socijalnoj uključenosti.

Imajući u vidu broj ranjivih grupa u ukupnoj populaciji (lica u stanju socijalne potrebe, stari, OSI, beskućnici, žene žrtve nasilja, i dr.) i potrebu zaštite ovih ciljnih grupa, Opština Pljevlja je uspostavila određene institute podrške i zaštite, odnosno stvorila uslove da na osnovu definisanih potreba građana, obezbijedi jednokratne socijalne pomoći; razvija servise podrške starima, omogućavajući im da slobodno

biraju svoj stil života, da vode nezavisan život u svom domu i prirodnom okruženju; stvori osnovne uslove za okupljanje osoba sa invaliditetom; osnuje ustanove za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju, odnosno da realizuje brojne aktivnosti utvrđene lokalnim strateškim dokumentima kojima se regulišu pitanja marginalizovanih grupa na teritoriji opštine.

Članovi Izbornog panela:

1. Senad Crnovršanin _____
2. Tatjana Vujošević _____
3. Žana Radulović _____
4. Igor Vučinić _____
5. Ana Novaković _____
6. Svetlana Laušević _____
7. Refik Bojadžić _____